i Forside

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet Skriftlig eksamen i IN1020 2024 HØST

Varighet: 11.desember kl. 15:00-19:00

Tillatte hjelpemidler: Alle trykte og skrevne hjelpemidler.

En kalkulator er tilgjengelig i Inspera (se nederst på siden).

Det er viktig at du leser hele forsiden før du begynner å besvare eksamensoppgavene.

Om du ønsker å zoome i oppgavesettet, hold ctrl nede og trykk + eller - på numerisk tastatur.

Faglærerne vil gå en runde fra ca kl 16:00.

Oppgavesettet

Eksamenssettet består av 4 seksjoner, hvor de er poenggivende med 25 poeng hver - totalt 100 poeng.

Seksjon 1 er Digital representasjon og assemblerkode.

Seksjon 2 er Maskinvare og arkitektur.

Seksjon 3 er Sikkerhet.

Seksjon 4 er Datanettverk.

Merk at hver seksjonen må være bestått for at eksamen skal kunne bestås.

Oppgavene

Noen oppgaver kan ha flere riktige svar, mens andre bare har ett. Alle vil ha minst ett korrekt svar. Man får poeng for å velge et korrekt alternativ og man kan miste poeng ved å velge et galt, men man vil aldri få mindre enn 0 poeng på en oppgave.

Tillatte hjelpemidler

Alle trykte og skrevne hjelpemidler.

Tilgjengelige ressurser i Inspera

- · Enkel kalkulator
- Ascii-tabellen

i Seksjon 1

Du er nå i seksjon 1 - Digital representasjon og assemblerkode.

Oppgave nr 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7 og 1.8 er en del av seksjon 1.

1.1 Tallsystemer

Du får oppgitt en del tall, men dessverre har notasjonen som skal fortelle oss hvilket tallsystem de er skrevet i, borte. Hva slags tallsystemer kan disse verdiene være skrevet i?

0f00d00d	
Heksadesimale tall	~
Oktale tall	
☐ Binære tall	
☐ Titallsystemet	
7777	
Oktale tall	~
☐ Titallsystemet	~
☐ Binære tall	
☐ Heksadesimale tall	~
10101010	
Oktale tall	~
☐ Titallsystemet	~
Heksadesimale tall	~
☐ Binære tall	~

Maks poeng: 2.4

1.2 Tallsortering

Sortèr tallene i stigende rekkefølge (fra venstre til høyre).

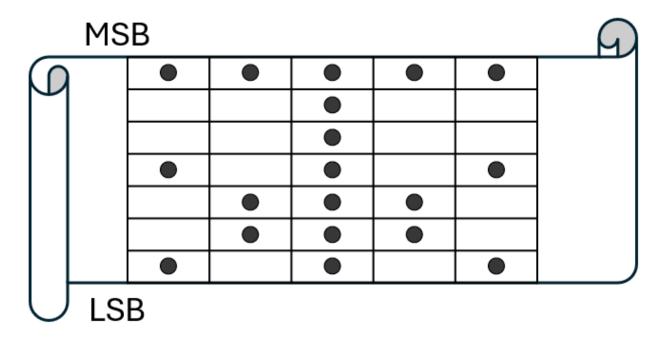

1.3 ASCII - Hullbånd

Tidlige datamaskiner brukte hullbånd for å representere informasjon:

Forestill deg at du har følgende utsnitt av et slikt hullbånd, der hver celle inneholder en "1" dersom det er hull (svart sirkel), og "0" ellers:

Hva står det her når du vet at data er representert med ASCII?

(IFFI)				

Maks poeng: 3.8

1.4 Minnebruk

Du har skrevet et program for LMC (brukt i forelesning) hvor matvarer skal være representert digitalt på denne måten:

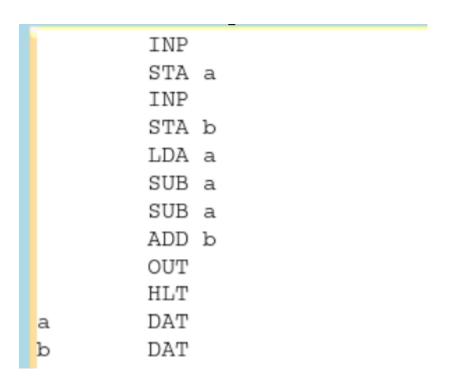
Hva	Antall celler
PLU kode	1
Navn på varen	4
Pris	1

Programkoden	din bruker 43	celler. Hvor	· mange matvarer	kan du represente	re?

	(9)				

1.5 LMC - Aritmetikk

Du får oppgitt følgende program for LMC:

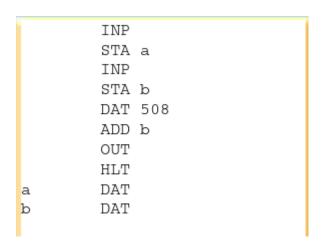
Hvilken funksjon beregner programmet?

Velg ett alternativ:

- 2a + b
- -a + b
- 2a b
- (a b

1.6 LMC - Maskinkode

Du får oppgitt følgende LMC kode, som skal lese inn to tall **a** og så **b**. Koden skal så beregne **a + b** og skrive ut svaret. Virker koden?

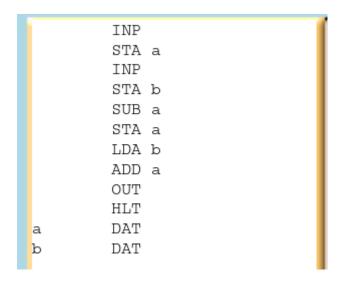
Velg ett alternativ:

O Nei

Ja

1.7 LMC - Programflyt

Du får oppgitt følgende program i LMC:

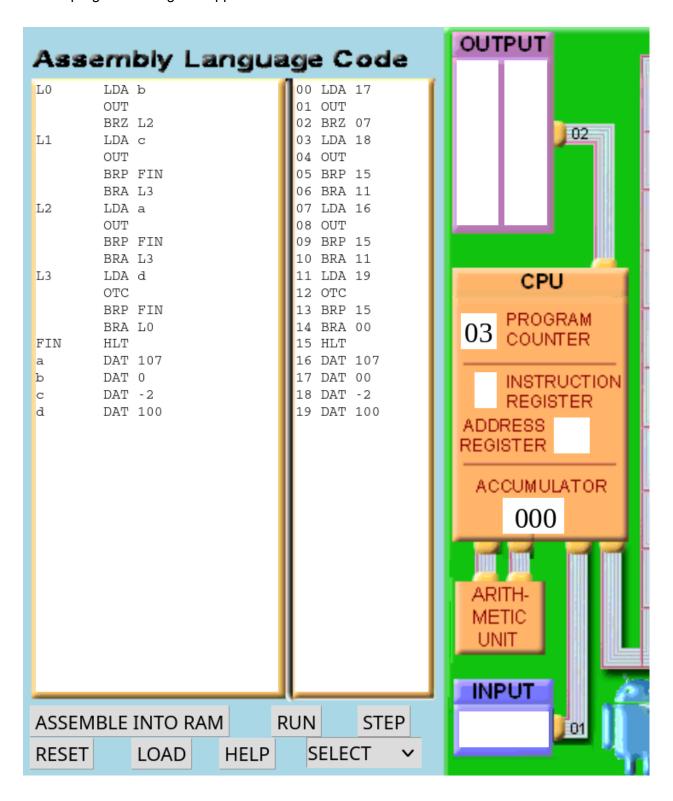

Hva skrives ut når bruker gir som input 2 og så -1?

1.8 LMC - Hopping

Du har programmert og satt opp LMC slik:

Hva skriver LMC ut når du trykker "run"?

Første utskrift:	
	(-2)

Andre utskrift:

Maks poeng: 3.8

i 24-seksjon 2

Du er nå i seksjon 2 - Maskinvare og arkitektur.

Oppgave nr 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 og 2.6 er en del av seksjon 2.

2.1 24-Minne/Cache

Velg ett alternativ:

Et cachehierarki med to-nivås cache har følgende egenskaper: 30% av instruksjonene krever tilgang til Cache L1. 10% av instruksjonene krever tilgang til Cache L2. 4% av instruksjonene krever tilgang til RAM. Resten av instruksjonene krever ingen minneaksess.

Hver instruksjon tar: 1 klokkesykler uten minneaksess.20 klokkesykler for hvert cachenivå. 400 klokkesykler for RAM.

Hvor mangeklokkesykler tar det å utføre 100 instruksjoner?

_			
○ 3056			
2600			
2456			
3456			
2656			~
2256			

^{2.2} 24-datapath

Velg de riktige alternativene for hvordan en prosessor håndterer instruksjoner.

HINT! husker du forelesningen "Pipeline" og "kretser som driver koden"?

Instruksjonsformatet bestemmes av Velg alternativ (Kompilatoren, Minnet, Prosessorarkitekturen, Operativ systemet). Resultatet av en beregning lagres midlertidig i Velg alternativ (Cache, Harddisk, Klokke, Register). Dekoding av instruksjoner gjøres av Velg alternativ (DMA, Memory Controller, ALU, Instruction Decoder) i (EX-fasen, WB-fasen, DE-fasen, IF-fasen). Velg alternativ Styresignaler fra dekodingen sendes til Velg alternativ (PC, Harddisk, Minnet, ALU) for å bestemme Velg alternativ (Adresse, Synkronisering, Operasjon, Spenning).

2.3 24-Godt og blandet

Hvilke av disse utsagnene er sanne?

Cache-minne er tregere enn hovedminnet (RAM)	
■ I en pipeline må alle trinn ta like lang tid	~
■ En pipeline med 5 trinn utfører alltid 5 instruksjoner samtidig	
Alle logiske porter må ha minst to innganger	
■ En NAND-port kan brukes til å lage alle andre logiske porter	~
■ En CPU kan bare utføre instruksjoner som er lagret i RAM	
En synkron krets trenger alltid en klokkepuls	~
En halv-adder kan ikke håndtere mente-in	~

^{2.4} 24-Abstraksjonnivå

Ranger disse 5 i henhold til abstraksjonivåene de tilhører relativ til hverandre.

Høyeste	
	Velg alternativ (ALU, Inverter,
	CPU, Transistor, Register)
	Velg alternativ (Inverter,
	Register, ALU, Transistor, CPU)
	Velg alternativ (Transistor,
	Inverter, ALU, Register, CPU)
	Velg alternativ (Inverter, CPU,
	Register, Transistor, ALU)
Laveste	
	Velg alternativ (ALU, CPU,
	Transistor, Inverter, Register)

^{2.5} 24-Kretsanalyse

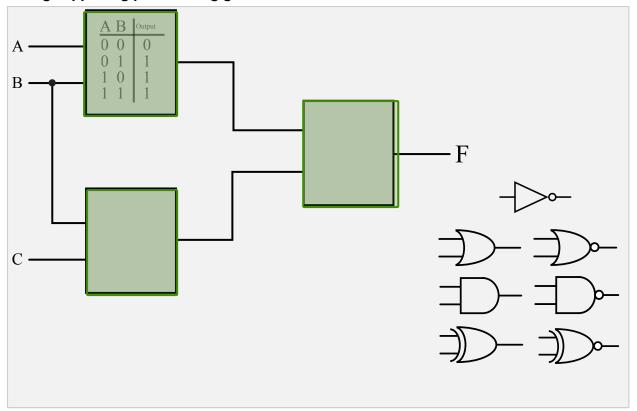
Kretsen har funksjonen

$$F = \overline{A'C' + B + AC + A}$$

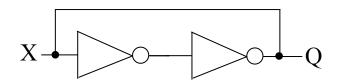
Bruk figuren under til å dra de riktige portene inn på de grå boksene.

Hint! IKKE forenkle funksjonsuttrykket. Bruk funksjonsuttrykket slik det står. Hint! Husker du de ulike symbolene for et funksjonsuttrykk som er invertert? Hint! I den ene gråboksen er sannhetsverditabellen til porten oppgitt.

Dra og slipp riktig port til riktig grå felt.

^{2.6} 24-Undring

Slik skal du svare på oppgaven:

For hvert alternativ skal du angi hvor sannsynlig det er at alternativet er riktig, uttrykt i prosent (%).

Eksempler:

- Hvis du er helt sikker på at alternativ 1 er riktig og alle andre er feil:
 - Alternativ 1: 100%
 - Alle andre alternativer: 0%
- Hvis du tror både alternativ 1 og 2 kan være riktige, men er mer sikker på alternativ 1:
 - Alternativ 1: 75%
 - Alternativ 2: 25%
 - Alle andre alternativer: 0%
- Hvis du er usikker mellom tre alternativer:
 - Alternativ 1: 50%
 - Alternativ 2: 25%
 - Alternativ 3: 25%
 - Andre alternativer: 0%

Summen av alle prosentene skal bli 100%.

Hva gjør/hvilke funksjon har kretsen over?

	•				
	0 %	25 %	50 %	75 %	100 %
Inverter	O 🗸	0	0	0	0
Forsterker	0 🗸		0		0
NAND	0 🗸				0
Minne		0			O •
		I		1	<u> </u>

i Seksjon 3

Du er nå i seksjon 3 - datasikkerhet.

Oppgave nr 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 og 3.8 er en del av seksjon 3.

^{3.1} Brudd på sikkerhetsmål

Angi hvilket sikkerhetsmål som først og fremst brytes som resultat av hvert av følgende angrep: **Finn de som passer sammen:**

	Autentisitet	Integritet	Konfidensialitet	Tilgjengelighet
Knekke fil-kryptering	0		O 🗸	0
Falsk DNS-tjener	0 🗸	0	0	0
SQL-injisering som endrer innhold	0	·	0	0
Avlytting av datatrafikk		0	O 🗸	0
Modifisering av datatrafikk		·	0	0
Signalforstyrrelse i trådløst nettverk		0	0	0 🗸

3.2 Sikkerhetsmål refleksjon

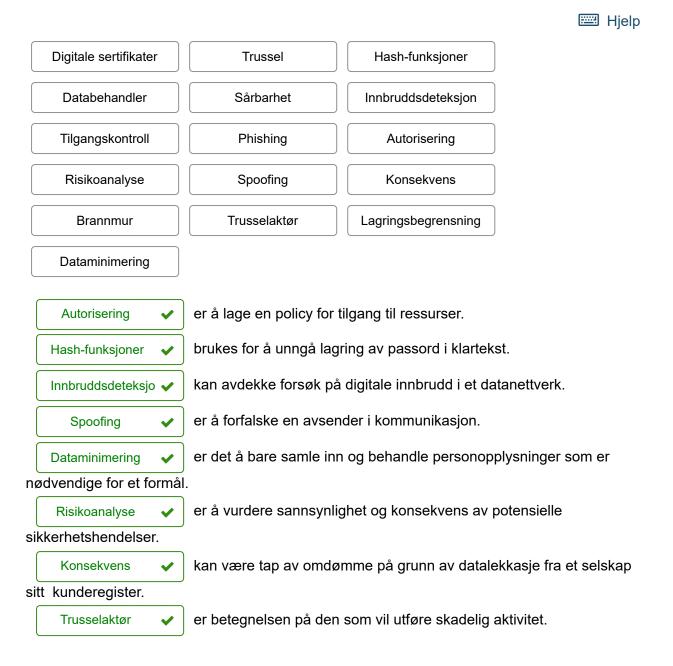
Sikkerhetsmål er egenskaper som ønskes ivaretatt i IT-systemer, og som ikke er eksakte størrelser. Målene er tett sammenvevd, påvirkes av hverandre, og kan til og med være i konflikt med hverandre.

Velg riktig sikkerhetsmål i de to utsagnene under:

Økt behov for konfidensialitet kan gå på bekostning av tilgjengelighet, personvern).	Velg alternativ	(integritet, autentisitet,
Behov for detaljert sporbarhet kan gå på bekostning av personvern, tilgjengelighet, autentisitet).	Velg alternativ	(integritet,

3.3 Begrepsforståelse

Plasser begrepene under sammen med riktig tekst. Merk: Halvparten av begrepene vil være til overs.

3.4 Trusselmodellering

En liten bedrift jobber med forskning på og utvikling av nye og klimavennlige løsninger for kraftleveranse. Bedriften er redd for at konkurrenter skal stjele ideer, dokumenter og annet digitalt materiale som omhandler arbeidet deres (altså bedriftshemmeligheter), og f.eks. komme dem i forkjøpet med patenter på nye løsninger. Du er innleid som sikkerhetskonsulent for å hjelpe bedriften med trusselmodellering for å unngå lekkasje av denne type informasjon.

a) Å beskytte bedriftshemmelighetene er å sørge for Velg alternativ (konfidensialitet integritet for, tilgjengelighet til, tilgang til)informasjon.	for,
b) Bedriften bruker trådløst nett i kontorlokalene sine. Hva vil være fornuftige sikkerhets avlytting av nettverkstrafikk? Velg ett eller flere alternativer	stiltak mot
Ha redundante IT-systemer.	
■ Bruke autentiseringsmekanismer for oppkobling til trådløst nettverk.	~
Ha sikkerhetskopi av alle data.	
Sørge for signalforstyrrelser.	
Sørge for oppdatert programvare i trådløse aksesspunkter.	~
Benytte sikre nettverksprotokoller.	~
c) En annen opplagt trussel er <i>datalekkasje</i> som følge av <i>sosial manipulasjon.</i> Hva vil v fornuftige sikkerhetstiltak for å unngå denne type hendelser?	ære/
Velg ett eller flere alternativer	
Sørge for at alle ansatte har tilgang til alle bedriftshemmeligheter.	
☐ Ha gode rutiner for gjenoppretting av IT-systemene.	
☐ Ha redundante IT-systemer.	
Sørge for at ingen ansatte har tilgang til mer informasjon enn de har strengt behov	~ .
Kurse ansatte i informasjonssikkerhet.	~
Ha tilstrekkelig økonomistyring.	

^{3.5} Sikker nettverkskommunikasjon

HTTP og HTTPS er begge protokoller som brukes for å overfør data over internett.

Dra og slipp de ulike utsagnene slik at de passer inn med egenskapene til HTTP og HTTPS. Merk: Ikke alle alternativene passer inn.

НТТ		НТТ	·PS
Ivaretar ikke integritet	Bruker offentlig nøkkel-		Data overføres i klartekst
lvaretar konfidensialitet og integritet	sertifikater til å bekrefte nettsiders identitet	Brukes for kommunikasjons- sikkerhet	Data overføres kryptert
Er sårbar for DDoS- angrep	Brukes for skallforsvar	Bruker asymmetrisk kryptering	Er sårbar for MITM- angrep

3.6 Ulike typer kryptering

Hash-funksjoner, symmetrisk og asymmetrisk kryptering er tre ulike former for kryptografi. I denne oppgaven skal du knytte riktig egenskap til riktig krypteringstype.

Finn de som passer sammen:

	Ingen av delene	Asymmetrisk kryptering	Symmetrisk kryptering	Hash- funksjoner
Bruker én nøkkel for kryptering og en annen for dekryptering	0	O y	0	0
Kalles også kryptovirus	○ ✓	0	0	0
Kan benyttes uten krypteringsnøkkel	0	0	0	O •
Benyttes for autorisasjon	○ ✓	0	0	0
Kalles også sjekksumalgoritme	0	0	0	0 🗸
Kalles også hemmelig nøkkel-kryptering	0	0	O 🗸	0
Resultatet kan ikke dekrypteres	0	0	0	0 🗸
Bør være kollisjonsresistent	0	0	0	0 🗸
Utgjør et viktig element i en PKI	0	0 🗸	0	

3.7 PKI og kryptering

Jonas, Trygve og Sylvi kommuniserer digitalt ved å bruke en offentlig nøkkel-infrastruktur (PKI). Jonas har fått et nøkkelpar bestående av en privat nøkkel som kun er kjent for Jonas, og en offentlig nøkkel som er gjort kjent for flere, bl.a. både Trygve og Sylvi.

a) Hvilke utsagn er korrekte når dette nøkkelparet benyttes for digital signatur?Velg ett eller flere alternativer
☐ Trygve kan validere digital signatur Jonas har signert med sin offentlige nøkkel.
☐ Sylvi kan validere digital signatur Jonas har signert med sin private nøkkel.
☐ Trygve kan validere digital signatur Jonas har signert med sin private nøkkel. ✓
☐ Jonas kan validere digital signatur Sylvi har signert med Jonas sin offentlige nøkkel.
b) Hvilke utsagn er korrekte når dette nøkkelparet brukes for å kryptere meldinger/dokumenter? Velg ett eller flere alternativer
☐ Jonas kan lese (dekryptere) meldingen Sylvi krypterer med Jonas sin offentlige nø ✔ l.
Kun Jonas kan lese (dekryptere) en melding Sylvi eller Trygve krypterer med Jona in offentlige nøkkel.
☐ Bare Sylvi kan lese (dekryptere) en melding Jonas krypterer med sin private nøkkel.
Trygve kan lese (dekryptere) meldingen Sylvi krypterer med Jonas sin offentlige nøkkel.
c) Hva er hovedformålet med en PKI? Velg ett alternativ
Å forhindre at trusselaktører kan lese krypterte meldinger.
 Å sikre ektheten av offentlige nøkler og trygg nøkkeldistribusjon.
○ Å lagre alle brukeres private nøkler på et sikkert sted.
○ Å kryptere all kommunikasjon på internett.
d) Hvilke av følgende påstander om digitale sertifikater for en PKI er korrekte?

Velg ett eller flere alternativer	
☐ Et digitalt sertifikat krypterer alle meldinger som sendes mellom brukere.	
☐ Et digitalt sertifikat signeres av en sertifikatmyndighet (CA).	~
Et digitalt sertifikat inneholder alle eierens private nøkler.	
☐ Et digitalt sertifikat knytter en offentlig nøkkel til en identitet.	~
e) Hvilken rolle spiller en sertifikatmyndighet (CA) i en PKI? Velg ett alternativ	
De utvikler nye krypteringsalgoritmer.	
Oe krypterer alle meldinger som sendes mellom brukere.	
De lagrer alle brukeres private nøkler.	
De utsteder og signerer digitale sertifikater.	~

3.8 Personopplysningsvern

Du er ansatt som utvikler i en teknologibedrift, og har fått i oppdrag i å være med på utvikling av et nytt IT-system for en helseinstitusjon. Systemet vil behandle personopplysninger.

a) Personopplysningsloven sier noe om *Behandling av særlige kategorier av personopplysninger.* Hvilke av følgende type personopplysning går under denne katagorien?

personopplyshinger. I white av hølgende type personopplyshing gar under derine katago	лісіі :
Velg ett eller flere alternativer	
Helseopplysninger	~
☐ IP-adresse	
Navn	
Rasemessig eller etnisk opprinnelse	~
■ Fagforeningsmedlemskap	~
☐ Telefonnummer	
b) I utviklingsprosessen er en av oppgavene å implementere <i>Innebygd personvern</i> . Hvedet viktig å legge til rette for innebygd personvern i programvareutviklingen?	orfor er
Velg ett eller flere alternativer	
Fordi man ikke har innebygget sikkerhet.	
For å beskytte de registrertes rettigheter i behandling av personopplysninger.	~
For å gjøre systemene mer komplekse.	
For å sikre at systemene overholder personvernprinsippene.	~
c) Helseinstitusjonen har valgt å bruke en ekstern leverandørs skyløsning for å lagre pasientdata. Lagring av alle data (også personopplysninger) på den eksterne leverandør datautstyr som er fysisk plassert i et EU-land, og overføring av data går over internett. Hvilke utsagn nedenfor stemmer overens med føringer i Personopplysningsloven (GDF helseinstitusjonens behandling av personopplysninger?	

Velg ett eller flere alternativer

Mal	ks poeng: 4
En pasient har aldri rett til innsyn i hvilke helseopplysninger som er lagret om seg	J.
Helseinstitusjonen er juridisk ansvarlig for at data om pasienter behandles i sams personopplysningsloven.	sv′ y med
All behandling av personopplysninger skal skje med egnede tekniske og organisa tiltak.	atr j ske
Personopplysningsloven stiller krav til informasjonssikkerhet.	~
Når personopplysninger lagres hos et eksternt firma kan helseinstitusjonen se bo personopplysningsloven for sin behandling av personopplysninger.	ort fra

i Seksjon 4

Du er nå i seksjon 4 - Operativsystemer og Datakommunikasjon.

Oppgave nr 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 og 4.8 er en del av seksjon 4.

4.1 Lett blanding - Nettverk

Hvilke påstander om datanettverk er sanne og hvilke er usanne?

	Sann	Usann
Det er kun tjenere som kan regnes som endesystemer i datanettverk.		• • • • • • • • • • • • • • • • • • •
Internett er mange nettverk som er koblet sammen.	○ •	0
Peer-to-Peer modellen er den vanligste aksessmodellen i datanettverk.	0	·
Moderne trådløse nettverk (WiFi) bruker kommunikasjonsmodellen punkt-til-punkt.		·
Et moderne kablet nettverk (Ethernet) med en svitsj bruker stjerne- eller tre-topologi.	→	
Nettverksprotokoller er et sett med regler om hvordan kommunikasjon skal foregå.	→	
IPv4 er en tilkoblingsorientert protokoll		• • • • • • • • • • • • • • • • • • •
Hovedmotivasjonen bak IPv6 er å øke antallet globalt adresserbare IP-adresser.	○ ✓	0

^{4.2} Operativsystemer

4.3

Hvilke av utsagnene om operativsystemer er sanne?

Velg ett eller flere alternativer
Alle moderne programmer kjører i kjernemodus for å få raskere tilgang til ressurser.
Datamaskiner som kontrollerer komponenter som autopiloten i et fly har høye krav til pålitelighet, og har derfor ikke et operativsystem.
En av hovedoppgavene til et operativsystem er å skjule detaljer om maskinvare for 🎺 gjøre det enklere å utvikle programmer.
■ En av hovedoppgavene til et operativsystem er å fordele resursene i datamaskine. ✔
Et operativsystem vil kun sørge for rettferdig fordeling av prosessoren. Det er programmene selv som han ansvaret for å sørge for retferdig fordeling av minne (RAM).
Operativsystemer som nyere Windows og Linux er bygd opp etter monolittisk kjern modellen.
Moderne smarttelefoner bruker ikke operativsystemet sine tjenester for skedulering av programmer.
Maks poeng: 3
Antall IP-adresser
Du skal sette opp et privat nettverk i en liten bedrift, og du får beskjed om at leverandøren av datanettverket har satt opp et 28-nettverk (CIDR-notasjon: /28).
Hvor mange IP-adresser kan deles ut av DHCP-tjeneren i dette nettverket? (14)
Maks poeng: 3

4.4 CIDR til punktnotasjon

Når du kobler en maskin til nettverket, får du følgende IP-adresse: 192.168.100.164

Som nevnt i forrige oppgave har du fått vite fra leverandøren av nettverket at det er reservert et 28-nettverk. Din IP i CIDR-notasjon er da: 192.168.100.164/28.

	Ma	ks poeng: 4
(255.255.255.240)		
Hva er nettverksmasken til din maskin i punktnotasjon?		

4.5 Subnet + Broadcast

Som nevnt i forrige oppgave så har du koblet en datamaskin til nettverket, og du har fått IP-adressen: 192.168.100.164.

Nettverket er fremdeles et 28-nettverk, og IP-adressen i CIDR-notasjon er: 192.168.100.164/28.

Hva er subnettadressen til nettverket?	(192.168.100.160)
Hva er kringkastningsadressen til nettverket?		(192.168.100.175)

4.6 Transportlagsprotokoller

Transportlaget i TCP/IP-modellen består hovedsakelig av to protokoller, TCP og UDP. Hvilke påstander om protokollene i transportlaget er sanne og hva er usanne?

	Usant	Sant
Transportlaget forholder seg bare til ende-til-ende, og har ingen kjennskap om hvordan data blir sendt på nettet.	0	>
Metningskontroll sørger for at kapasiteten i nettverket blir delt på alle forbindelsene.	0	✓
UDP er en rask protokoll, og egner seg derfor godt til overføring av store filer.	< ·	
TCP er en tilkoblingsorientert protokoll.	0	○ →
Det er ikke mulig å bruke kryptering på applikasjonslaget når vi bruker UDP.	>	
Både TCP og UDP sørger for at data kommer frem i riktig rekkefølge.	< ·	
Både TCP og UDP støtter multipleksing ved hjelp av porter.	0	○ •
UDP er den mest brukte av de to protokollene i transportlaget.	•	

4.7 HTTP

Hvilket av disse utsagnene er korrekt for en persistent forbindelse i HTTP? Velg et eller flere alternativer Nyttelasten sendes mange ganger uavhengig av nettverksforhold for å være sikker på at de kommer frem. HTTP-forespørsler kan ikke multiplekses over denne forbindelsen. TCP-forbindelsen fortsetter å forsøke å koble seg opp, selv om den blir avsluttet eller brutt. Maks poeng: 1 4.8 HTTP-streaming Hvilke utsagn stemmer om streaming av video over HTTP? Velg ett eller flere alternativer Streaming over HTTP bruker kun UDP til overføring. Med HTTP-streaming må man bufre hele videoen før avspilling kan starte. Det er klienten som bestemmer kvaliteten som lastes ned, ikke tjeneren. Video deles opp i små segmenter og forskjellige kvaliteter. Maks poeng: 2

31/31